

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k,
pol leta 4 „ — „
četrt „ 2 „ 20 „

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k
pol leta 5 „ — „
četrt „ 2 „ 60 „

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno trislojno vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 „ „ „ 2krat, 4 „ „ „ 3krat. večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 80 kr.

Naši sosede.

Pogledimo od neprijetnih domačih homatij zopet enkrat k našim sosedom, bližnjim sosedom. Dr. Rechbauerjev program je kolikor toliko znan. Zanimivo je, kaj o njem misli nemški konservativec, graški vseučilišni profesor dr. Maassen. 25. t. m. je govoril ta vodja konservativno-nemške stranke na Štirnem o Rechbauerjem, na pol tudi vladnem programu: „Dr. Rechbauer je koliko liberalen, da nam obeta svobodnomiselno postavlo o narodnostih in pa to, da se naj dá posameznim deželam vsa avtonomija, kolikor jo le prenašajo državne koristi, ali kakor se Rechbauer izražuje, naj se deželna avtonomija razširi v smislu pametno decentralizacije. To se res prav lepo glasi: „avtonomija“, „pametna decentralizacija“; toda več tudi za vsem tem ne smete iskati; gospoda moja, to so besede, nič nego lepe besede.“ Dr. Maassen je pretrezen opazovalec, da bi svojih ljudi ne poznal, torej mu tudi mi popolnoma pritrjujemo.

Ravno ker dr. Maassena spoštujemo kot bistrega misleca in opazovalca, in ker mu moramo priznavati lepo lastnost, da svoje misli brez okolišanja naravnost pové, če bi se tudi ne glasile ravno v smilu mogočne oblasti, naj tu našemu občinstvu razglasimo še nekomisli tega nemškega poštenjaka, ki bode prej ali slej imel še priliko in pravico govoriti in odločevati tudi v naših zadevah.

Dr. Maassen je omenjeni dan na dalje govoril: „Glavno vprašanje je: Od kot izvira javno pravo? Ali iz dežel ali iz središča? Naj se nam še tako trdno zagotavlja, da se bode decentralizovalo — kdo zdaj sploh ne govori o decentralizaciji? Celo Francoska hoče decentralizovati — dokler pa se nam more to, kar se je decentralizovalo, vsak trenotek zopet odcentralizovati (t. j. preklicati), toliko časa nam je z decentralizacijo uborno malo pomagano. Vprašanje je, ali izvira javno pravo iz dežel samih,

tako da dežele nekoliko svojih pravic le odstopijo na središče in na celote, ali pa izvira javno pravo iz središča, katero deželam daje le koncesije. Dokler to vprašanje ni rešeno v tem smislu, da so dežele, da so kraljestva oni viri, iz katerih središče, država kaj dobiva, toliko časa je vse prazna fraza, kar berete o decentralizaciji in avtonomiji in enakih stvareh.“ —

Kot pošten Nemec, kteremu more vsak Slovan svojo roko podati, je govoril dr. Maassen tudi o spravi, zlasti o spravi s Poljaki in o tem, kar Nemci nameravajo s to spravo. On pravi: „Rechbauer (in z njim večina Nemcev in kakor je videti tudi sedanje ministerstvo) nasvetuje: Galiciji naj se dá državopravno, od drugih dežel različno, memo drugih boljše stanje. Ako si hočemo razjasniti, kaj ta nasvet zaprav pomenja, morali bi ga takole formulirati: „Mi Nemci sami ne zmremo Slovanov; razdvojimo jih torej, potegnimo Poljake na svojo stran; kakor je tudi neprijetno, da jim moramo marsikaj priznati, kar s početka nismo nameravali, moramo vendar kislo hrano pogoltniti brez kislega obraza; združimo se s Poljaki in skušajmo z njih pomočjo spokoriti druge Slované.“ To je praktični namen tega nasveta. In kako mi stojimo proti temu namenu? Septembra meseca preteklega leta smo sklenili: „Katoliško-konservativno ljudsko društvo v Gradcu more le tako avstrijsko ustavo smatrati za stalno in koristno, ktera se bode naslanjala na resnično in pravično spravo med vsemi narodnostimi.“ Zdaj pa Vas vprašam, ali je to resnična in pravična sprava, če se izmed treh zedinila dva, da bi tretjega pokorila? Kje je tu kaj pravice, kaj sprave? In na čegavo korist — dalje vprašam — hoté na škodo svobodi druge narodnosti zatirati? Ali na korist našemu nemštvu? Mi kot Nemci kar najodločneje protestujemo proti podtikanju, da bi nemštvu kaj koristilo, da bi nemštvo dobilo svojo pravo veljavo, da bi dovršilo svoj poklic, ko bi zaničevalo pravice drugih narodnosti, čijih pravice nimajo prav nič slabše podlage, nego naša lastna. . .

V sedanjem političnem boji v Avstriji ne gré za to, da bi se Slovani ubranili Nemcev, ali pa nasproti, ampak za to gre, da se Nemci in Slovani znebimo centralizacije.

Eno in isto ostaja, naj centralizacijo, ki nam je vsem sovražna, rabijo že ljudje nemškega ali slovanškega imena. Za to gre, da se dežele postavijo na lastne noge.“

Vse to in še marsikaj, kar je g. Maassen v Gradcu govoril, podpisali bi iz vsega srca, ko bi bil le vsaj toliko poudarjal pravice živih narodov, kakor je poudarjal pravice mrtvih dežel. Veseli nas, da nemški učenjak tako visoko spoštuje Čehé, da je rekel: „Izrecimo svoje visoko spoštovanje do hrabrega českega naroda. On se je boril in boroval tudi za našo svobodo.“ O Slovincih seveda ni mogel govoriti — mi ne znamo imponirati in smo ali ponižne sluge ali pa nepraktični idealisti!

Dopisi.

Iz Ljubljane 28. apr. [Izv. dop.] Mora se potrditi, da je „Slov. Narod“ precej ko so slov. poslanci iz državnega zbora k perilni vodi svete domačije stopili, da bi se oprali, ubral struno mirú in sprave in sloge. Vse to zavoljo blagra naše uboge domovine, in za boga ne zarad osob, ki ne veljajo nič kjer gre za bodočnost in sedanost narodov. Naši veljaki v Ljubljani bi vzrok imeli tiho biti, in sicer prvič svoj vzrok, drugič splošen. Ali kaže se, da dr. Costa misli, ka je zdaj najboljši čas, da se „mladoslovenska“ stranka spodžaga. Zato se je vrgel v „Triglav“ in otoplje na vse kriplje po nemško okoli sebe, ker po slovenski mu precej barbarično gre. Kakor z gotovega vira vem, dobiva rečeni list od lastnih naročnikov svoje nesramne liste nazaj. V Ljubljani pak večina slovenskega izobraženstva z nevoljo zaméče to slepo besnost lističa, ki po 14 dnevih neprebaveno prežveči,

Listek.

Sosedi Slovanov.

I.

K mogočnemu romanskemu narodu se štejejo: 1. Portugalci in Spanjoli 19,000.000, 2. Francozi 38,500.000, 3. Italijani 25,200.000, 4. Rumuni 8,000.000 in 5. Greki 3,301.000.

Med vsemi Romanskimi narodi so najmočnejši in omikanejši Francozi; od njih je prišel v novejših časih nagib in začetek v društvenem, narodnem in političnem prevratu; oni so voditelji ne le romanskim narodom, ampak tudi na rešenje najimenaitejših vprašanj v celi Evropi imajo velik vpljiv; zedinjenje Italijanov v eno državo je tako rekoč delo Francozov po vojski l. 1859; ravno tako sta se po prizadetji Napoleona III. Rumunski knježevini na Donavi Moldava in Valahija 1859 združile v zedinjeno Romanijo; na koliko, kako in kdaj se bo Napoleonova misel, vse sosedne romanske narode združiti, izvršila, o tem bo odločila politična potreba, in enakomerno razvitje gmanskih in slovanskih držav.

Kot neposredni sosede nas izmed romanskih narodov zanimavajo Italijani, Rumuni in Grki.

Italijani.

V avstrijski državi jih biva v celem 513.000 duš.

Stikajo se s Slovani v Gorici, Trstu in Istriji, kder jih biva med 521.000 bivalci poleg slovenske, in v Istriji tudi hrvaške večine 162.000 duš, v Dalmaciji pak 45.000 med 404.000 bivalci, ki so po večini Hrvati. Kljubu svoji menjšini pa so Italijani v Dalmaciji in v Primorji gospodujoč narod, kajti njihov jezik ima v šolah in uradih skoro izključivo veljavo in se šopiri tudi inče v javnem in nejavnem življenji nad svojo prirojeno mero.

Italijansko prebivalstvo na vzhodnem pobjezji jadranskega morja je tako staro, kakor so romanski narodi v obče. To se ne sme tako razumeti, da bi Italijani na tukajšnjem pobjezji jadranskem mogli svoj rod izvoditi od nekdanjih Rimljanov, ampak segali so od nekdanjih časov po tukajšnjem pobjezji, in želela je Italija vsikdar dobiti v roke svoje tudi vzhodno pobjezje jadransko.

Kajti treba je pomniti, da Italija na tej strani, ki leži nasproti Istriji, Hrvaškemu in Dalmaciji, nima nobene dobre luke, med tem ko so naopak vzhodni bregi jadranskega morja bogati prekrasnih, globokih in varnih luk, tako da Italija v trgovskem in vojaškem oziru ne more se skazati brez slovanškega primorja, sedaj avstrijskega. To je bil glaven vzrok že v starem in nemnj v srednjem in novem veku, da se je Italija trudila dobiti vzhodno pobjezje jadransko. Beneška republika bi se nikoli ne povzdignila na tako visoko stop-

njo, in se tako dolgo vzdržala, ko previdni Benečani ne bi si pod-se spravili isterskega in dalmatinsko-hrvaškega pobjezja.

V tem oziru je južnim Slovanom, Slovincem in Hrvatom v imenovanih deželah italijanski živelj jako nevaren.

Sicer se more priznati, da Slovani nimajo tako črnih spominov proti Italijanom kakor proti drugim narodom. Italijani niso slovanškemu prebivalstvu nikdar rezali jezikov, nikdar jih z divjo surovostjo gonili iz občin, nikdar jim za jezik in narodnost oči iztikali, ampak reči se mora, da ni niti beneška sicer jako škodljiva vlada slovanškemu življu v teh straneh zasekala tako pogubljivih ran, kakor slepa nespamet dunajskih državnikov od onih dob, kar so imenovane dežele prišle Avstriji v stalni delež (1797 in 1813).

Sedaj ko se je Italija zedinila, zahteva korist Avstrije in južnega slovanstva, da se vzhodni breg jadranski proti napredujoči politiki italski kakor najbolj mogoče ubrani. Italija že zdaj sili na to, da bi na imenovanem primorji reči se uredile v njeno korist, zato podpira z vsemi sredstvi tamošnji italijanski živelj, posebno v Istriji, na Reki in v Dalmaciji. Italiji je na tem, da bi vse primorje ali vsaj glavni deli obdržali italijansko lice; iz tega vzroka se protivi mala šaka Italijanov po mestih pravičnemu in naravnemu združenju Dalmacije s Hrvaškim, vedoč, da bi na tak način

kar je vsak človek prej že v „Zuk.“ ali pa v „Pol.“ bral, ali pa ponuja slabe nemške novele slovenskemu občinstvu.

Iz Dolenjskega 26. apr. [Izv. dop.] Začenjamo tudi pri nas, po ena mesta, misliti, kako bo s prihodnjimi volitvami. Upamo, da se bodo tu in tam v volilnih okrajih rodoljubi sami sešli in pomenili se, ktere kandidate je postaviti, ako bo deželni zbor razpuščen, kar je želeli. Gledati nam bo samo na to ali je kandidat vseskozi dober naroden domačin, izobražen in sposoben, naj bo deželni duhoven ali od druge inteligencije. To pa moramo gledati, da ne bomo mož v zbor pošiljali, ki so same mašine, ki samo vstanejo ali obsede, pa druge za sebe misliti in govoriti pusté. Nemškutarjev na deželi se nam ni bati, če se količkaj ganemo. Treba pa nam je, da tu in tam volimo namestu nekterih dozdanjih — druge, odločnejše, boljše. Kmet je že sam nezadovoljen, rekši s pravico: davek raste pa še zmerom ni bolje. — Naj pride za deželnega glavarja namestu nemogočega Konrada kdor in kakoršen mož hoče, enega moža morate iz Kranjskega odpraviti in ta je naš litijski grof Auersperg. To vam je mož prave in čiste mešanice iz aristokratizma in birokratizma. Precej ko je prišel je znal in skušal s kmeti in župani prijazen biti. Kmalu se je pokazalo zakaj: namreč, da bi jih v svojo pest dobil. Potem je sovražil in sovraži še kar koli po slovenskem diši. Znano je, da je že pri zadnjih volitvah pokazati hotel svojo birokratsko moč dr. Tomanu nasproti, ktere ga bi bil rad — zapr. Neznano je pa družih šikan mnogo, kade je vsem prizadel, ako jih je dosežati mogel, če so agitirali za narodne slov. možé. Proč s tem duhom, ki se še misli ni otresel, da je denes kmet ali drug človek sam po sebi ravno take, če ne zdravejšje krvi kakor plemič, ki šteje nekaj ducatov „plavih“ prededov iz smešnih fevdalnih časov. — Pajku privoščite kak penzijaček, Auersperga pa med Nemce pošljite ali kamor hočete. Za njim pa še nekaj enacih.

Iz Šmarja pri Slov. gradu 25. apr. [Izv. dop.] V poslednjem zboru tukajšnega kat. pol. društva se je med društvenike razdelilo 50 iztisov prof. Pajkove brošure: Čujte čujte, kaj slov. jezik tirja in 50 izt. dr. Vošnjakove „o slov. taborjih.“ Enoglasno je zbor izrekel svojo zahvalo polit. društvu v Mariboru, ktero nam je vseh 50 iztisov brezplačno poslalo, ravno tako g. prof. Pajku, ki je 10 iztisov podaril. Prihodnji zbor bomo imeli v nedeljo 1. maja.

Nek Slovengraški dopisun (ali zna biti sta dva) si je v „Tagespošti“ že večkrat jezik brusil nad našim društvom; videti je, da mu je hud trn v peti. Po stari navadi Tagespoštinskih dopisnikov si tudi ta možičelj z lažjo največ pomaga, da svojih 10 vrsticeskupaj

spiše. Tako je v 107. listu nekaj kvasil o našem prvem društvenem zboru, ktere ga imenuje „Meeting.“ Ne bomo mu spodbijali vseh njegovih laži, ki jih je v tem dopisu nakopičil, — „Sl. Narodu“ bilo bi škoda za prostor. Čudno pa se nam zdi, da še le zdaj ko je že 10 tednov od našega prvega zbora minilo, pride ta reč na mizo; ali je dopisnik poprej zimsko spanje spal, ali ga je pa morebiti sever od nekod prinesel?

* **Iz gorenje savinske doline** 27. aprila. [Izv. dop.] Kamor koli po Slovenskem se človek obrne, očitno se v novejših časih Slovenci v vsakem oziru izobražajo, kar mora vsakega domoljuba v srce veseliti, posebno pa se šole po Slovenskem z velikanskim korakom zboljšujejo*), kar se imamo posebno mladim, poleg nekterih izvrstnih starih učiteljev zahvaliti. Od kar pa mi je šola pri nas (v R . . . .) znana, se žalibog skoraj nasproti godi, pa saj tudi drugače biti ne more, kar vam v kratkem razložiti želim.

I. Je naš gospod učitelj občinski pisatelj dveh velikih občin, ter nekokrat po dva dni v tednu za oskrbljenje in pisarijo potrebuje, poleg tega pa naravsko šolo zanemarja.

II. Je naša fara precej velika, in se tudi po pravici vsaki teden eden mrlič računati sme, ker pa je naš učitelj poleg tega še organist, je tedaj tudi pri vsakem večjem pokopališču. Vse vkup računano nima naša mladina prav za prav več nego tri dni na teden za podučevanje v šoli. Priznati pa morem poleg tega še, da žalibog tudi stariši poletni čas, svoje otroke slabo v šolo pošiljajo.

Zatorej zavolj šolske mladosti nasvetujem, da naš učitelj pisarsko službo omenjenih občin prej ko slej popusti, in prazni čas ako ga v resnici ima, za uk slovenskega jezika obrne, kjer mu kakor učitelju slovenske šole, prva dolžnost in naša tirjatev, znanje slov. jezika.

Svedočba učiteljeve nezmožnosti, našo šolsko mladost dobro v slovenščini podučevati in izobraževati, vam naj bo ta-le načrt od črke do črke resnično prepisan, ktere ga je učitelj z lastno roko spisal, in se tako glasi:

Kateri od Tržanov alj gospodu Burgarjev Janezu Kremenškemu po domače Ajnsk pervolji da si tam na gmajni na peski zravno Kerznarja in Jernaja eno hišo izpuva se naj tukaj spodaj podpiše.

Na R . . . . 28. grudna 1869.

Ta mala poskušnja naj Vam priča, da je s slovenščino našega učitelja in občinskega tajnika še jako slaba in da je njemu tako nauka treba kakor našim otrokom.

Iz Primorskega, 26. aprila. [Izv. dop.] Nov program nekterih nesrečnih slovenskih politikov je pri-

*) Se nam ne zdi posebno verjetno. Vredn.

morske Slovence zelo osupnil. Prebivalci Kranjske, in Koroške naj bi se torej po stari že davno pokopani šegi zopet priklanjali svojemu vladarju in bi od njega prijemali prisego zaštitništva! Teh goropadnih idej bi v vseh rodoljubnih krogih nikoli tako zaničljivo in preziraje ne zaslišali, ako bi ne bili prepričani, da je ravno ta mrlič za čas svojega življenja Slovence spravil pod isti jarem tujstva, pod katerim še stokajo dandenašnji. Toda zdaj, ko nam je začela pihljati milejša sapa v političnem obziru, zdaj naj bi vrgli vse, kar se je govorilo in pisalo o zedinjenji Slovencev v koš, ter poslušali na škodo našemu narodu, prazen glas čestilakomnih in sebičnih mož, ki drzno prezirajo kričee glas slovenskega ljudstva! —

Sicer je res, da so se privilegirani politiki te baže do zdaj skrbno ogibali vseh taborov, da niso bili svedoki navdušenja, ki je na taborih mogočno vrelo iz tisočero src taborcev, — svedoki odločnih narodnih tirjatev, ktere oni svojevoljno in oholo prezirajo; to pa bi jih vendar ne smelo zdaj, ko smo jih na domači zemlji, — pozabivši na vse prejšnje njihove neplodne čine — z veseljem pozdravili, tirati še do bolj škodljivega ekstrema. Zdaj, ko smo nadepolno pričakovali novo složno delanje za zedinjenje Slovencev, zdaj se po sili hoče vnovič skótiti ona strašna pošast, ki bi raznesla v najugodnejšem trenutku vse, kar se je dolgo časa trudapolno nabiralo, ter nam zatreti vse nade do boljše bodočnosti. Tako napačno postopanje bode imelo za svoje matadoro hude nasledke; želja po zedinjenji se je že tako močno zasadila v srca slovenskega naroda, da je treba najmanj pol milijona prvakov, ako jo hočejo zopet zadušiti. S svojim postopanjem torej ti možje le žalijo narod, koristijo pa mu ne; in ako se ne obrnejo na boljše pot, mora nam slednja iskrica zaupanja do njih ugasniti. Ker je dozdej ta diven program še samo splošna govorica, ne bom našteval njegovih pogubnih posledic za primorske Slovence; to pa že zdaj povem, da mu bodemo, ako bi utegnil priti na dnevni red, z vsemi možmi nasprotovali. „Složimo se!“

Omenjali ste že v svojem listu tabor, ki ga nameravajo letos sklicati tržaški okoličani; denes vam moram naznaniti, da se okoličani že zaradi tega živo dogovarjajo s soslednjimi kraškimi Slovenci, s kterimi bodo pri Sežani skupaj taborovali. — O delavskem društvu v Trstu, ki lani po svobodoljubnosti g. Möringa in kakor smo zvedeli po inspiraciji padlega ministertva ni bilo dovoljeno, se tukajšni Slovenci zdaj marljivo pogovarja in nadejamo se, da se nam letos ne bodo več delale vladne ovire. —

Iz Dunaja, 27. aprila. —cs. [Izv. dop.] V večerajšnji seji antropološkega društva je znani raziskovalec

vzhodno pobrežje prišlo ob italijansko lice in Italija ob svojo poslednjo korist.

Iz tega ozira se korist države avstrijske in južnih Slovanov strinjajo, žali bože, da na Dunaji od samih dreves ne vidijo lesa.

Glavna skrb južnih Slovanov mora biti, da se djanjske zgube prejšnjih stoletij v tem oziru poravnajo. Stari Hrvati in Srbi so se malo brigali za svoje pobrežje, ampak vse, kar so storili, je bilo malo, pretrgano, ne s potrebno železno stanovitnostjo provedeno in zato brez zdatnih nasledkov. Bodočnost južnega Slovanstva bo še le takrat nevarnosti prosta, če nad življenjem italijanskim zmaga narodnost slovanska na vzhodnem bregu jadranskega morja.

Brez dvombe odloči osodo italijanskega in slovenskega življa ob vzhodnem jadranskem pobrežji osoda avstrijske države in rešenje vzhodnega vprašanja. Avstrija sama bo jedva v stanu braniti svoje jadransko pobrežje proti italijanskemu navalu. Z druge strani pa je tudi pomisliti, da bodo Italjani nekdaž imeli močno besedo pri novem uredovanju turške države, zato jih bode Rusko moralo imeti za prijatelje; da pa Italjani zastoj ničesar ne storijo v prosepah kristijanov na Turškem, je jasno. Z gledišča slovanskega bi bilo želeli, če bi Italija obrnola svoje oči proti Albaniji.

J. Šuman.

Harambaša.

(Zgodovinsko-romantičen obraz. Česki spisal Pr. Chochołoušek, poslovenil Podgoričan.)

(Dalje.)

IV.

Na Drinskih gorah v globeli pri razpolovljeni skali, ktere sprednja polovica navpik kvišku strmi takó, kakor bi jo bil otesal kak tesar, — tukaj zopet taboré hajduci; — sodijo Tejsija-ago. Surova je priroda okrog in okrog, surova je turška vlada, surov je ljud po surovej prirodi, in kakor je vlada surova, tako surova je tudi nje sodba. Velik ogenj plapolá v globeli in razsvitljuje hajdukom visoke, silne postave in njih resne obraze; nij lahko upati, da bodo milostivi grešniku takovi sodniki; nij ga mirnega upanja, zvlasti za tega delj ne: kdor je kedaj prišel v ta tajni hajduški tabor, ker se nikoli nikogar se živo kožo nijso odpravili iz njega.

V najdražej obleki so hajduci, najdraže orožje se jim sveti — slehrnemu za pasom in na plečih; na desnej strani stoji dvajset hajdukov v dvéh vrstah, na levej pak so: Staniša, Tomić, Jovan, in še dva druga sta pri njih, Tejsije-age tožnika. A na sredi je na enem koncu harambaša Mladen, kteremu se pero iz zlate trepetlike trese na čapki. Njemu nasproti, nekoliko korakov od ognjivih hajdukov, a da ga vendar še dosti razločno kaže visoko švigajoči plamen, Mladenu nasproti leži Tejsija-ago, prikovan h kladi.

„Tedad, junaci, slišali ste,“ — spregovori harambaša, ko sta bila tožnika razodela vsak svojo tožbo, „izvedeli ste le-tega hudobneža vse grehe; slišali ste, kako je pustotil svet, palil vasi, da, celó bogomoljam nij prizanašal, niti samostanom, s kratka: skruuil je Kriščevo vero in v obličje pljuval našemu Izveličarju, ta pasji sin, ta Juda Iskarijot!“ Samemu sebi je razgreval srd. „Slišali ste tudi, kaj nam je s prisego na sv. križ in na svojo duše otetje povedal Tomić, kteremu je bil pomoril rodne brate; čuli ste Stanišo, da je ta prokleti pogan njegovega očeta glavo obesil svojemu „konaku“ na cimbu, a Jovana, da je sestro onečestil mu ta peklenšček; Vuka in Štefana pak ste slišali, da je temu bajto zapalil nad glavo, vsled ktere ga mu je mati zgorela v ognji, uboga starčica, Vuka pa je privezal svojemu konju za rep in vlekel ga za seboj po ulicah po Novem Pazaru, dokler nij menil, da je poginol, potlej se le ga je odvezal in pustil ležati mrtvega na videz. Tako, junaci! Ko bi vsa Bosniška raja stala pred vami, vsak rajavec bi vedel kaj povedati o tem poganu. Sodite zdaj, junaci, po sv. pismu!“ — reče hajdukom, kakor bi res bili tako znali sv. pismo; ali njih sv. pisma znanost nij se zala dalje, nego da so znali le nekoliko molitev in božje zapovedi. Pa saj je dosti to, da je človek pravičen in srečen; „sodite po božjem strahu in tako, kakor vam ukazuje junaški razum: kaj je zaslužil ta hudobnež?“ —

(Dalje prih.)

srbskih starožitnosti g. Kanitz razlagal plemenske razmere v Turčiji razkazavaje svoje preiskave na etnografičnem zemljevidu, čegar pogled je moral vsacemu razjasniti, kako izgubljivo majhen je v Turčiji turški živelj nasproti množinam Slovanov in Romanov. Gosp. Kanitz je svoje predavanje začel opominjaje, da se zdaj na tisoče ljudi v Turčiji prištevajo turškemu plemenu in to le zato, ker tuji opazovatelj na glavah teh tisočev nahaja turški turban, nevede kako toliko izmed njih komaj čaka trenutka, ko bodo mogli turban raz glava lučiti in se pokazati kot to, kar so — kot Slovani; kako so ti tisoči ohranili si slovanski običaj in navado; slovanski jezik kljub vsemu tlačenju azijskih barbarov. Na dalje je opomnil na lažnjiva uradna izvestja v statistiki, ki razkazuje 6 milijonov Mozlemov, med tem ko jih naš učeni rojak prof. Bradška (v „Petermanns geogr. Mittheilungen“) šteje le 1 milijon in 55.000! — Prehajaje na natanko razlaganje prebivaljskih razmer je g. Kanitz na zemljevidu pokazal, kako glede prostora kompaktna množina Romanov, Rusov, Srbov in Bulgarov pritiska na peščico Turkov in kako žugajo ta plemena Turka tudi prostorno udušiti. Nekoliko dalje okolo segaje je g. Kanitz prišel na srbsko narodnost prebivaljstva okolo kotorske Boke, kjer je italijanski živelj samo v mestih nekaj malega zasejan. — V nadaljevanju svojega zanimivega govora je govornik poudarjal, da turško prebivaljstvo umira, ker je sramota za turško hišo, ako ima več nego dvoje otrok, in kjer je splav (abortus) vsakdanja prikazen. Temu nasproti pa so slovanske rodovine bogate z otroki obdarovane. — Učeni raziskovavec, ki turške razmere natanko pozna, ker je dolgo časa sam živel v tistih krajih — saj so ga Turki v Malizvolji dalj časa proti njegovi volji zadržavali — je končal svoje prepozdno predavanje z opominom na vse velevlasti, naj bi pri visoki porti na to delale, da bi ljudstvo turškega cesarstva na etnografski podlagi strogo, statistično popisala.

Politični razgled.

Ministerstvo je svoji „W. Abdpost“ zopet en glas od sebe dalo. Pravi, da ni res, da bi bila ministra Potocki in Taaffe med seboj, ali kateri izmed njih z državnim kancelarom v razporu. Tudi je neresnično, da bi hotelo ministerstvo izdajati na Dunaji krajcarski list, kakoršne smo imeli za časa Belkredija ne le na Dunaji ampak tudi po provincijalnih mestih. In ker „v tretje rado gre“, zagotavlja ministerstvo, da nikdar ni nameravalo sklicati zbora avstrijskih voditeljev, ampak da je vse le časnikarska domišljija, kar je bilo o tem brati v javnih listih. Kaj torej ministerstvo ni storilo in česa noče, to zdaj vemo; kaj hoče in kako hoče, tega ne vemo in zdaj že začnemo soditi, da . . . ministerstvo samo ne vé.

„Dz. Lwowski“ hoče o ministerskih namerah iz zanesljivih virov sledeče vedeti: „Ministerstvo si je volilno in reformo parlamenta iz Rechbauerjevega programa popolnem prisvojilo. Deželni zbori se bodo takoj razpustili in nove volitve razpisale. Državni zbor se za zdaj ne bode razpustil. Še le po novo voljenih deželnih zborih bi se imel državni zbor, razgnati. Deželnim zborom bi se predložila volilna reforma in bi se ti povabili, naj volijo za državni zbor ki bi imel ustavo promeniti po vladnih predlogih. Med tem bi se imelo nadaljevati posvetovanje s posameznimi ljudskimi voditelji, da bi se sprava napotila. Poljski listi pa se vsi izrekajo proti reformi v tem smislu, da bi se potrdile direktne volitve.“

Stara „Presse“ pripoveduje, da se nadaljuje posvetovanje s Čehi. 26. in 27. t. m. je Potocki dogovarjal se s Kludijem in Zeithammerjem, 27. t. m. so se posvetovanja nadaljevala in se bodo nadaljevala še več dni. Govorice, da se Potocki dogovarja tudi s Slovenci in Poljaki so baje neresnične, ker se Potocki za zdaj peča samo s českim vprašanjem. Tom an je pač na Dunaji, a njegova obiskavanja pri ministerskem predsedniku nimajo nobenega oficijelnega pomena, in so le splošni razgovori. S Poljaki se sploh ne

obravnavajo. Ziemalkovskega nazočnost na Dunaji nima nobenega političnega pomena.

Pražka „Politik“ se gledé storjene sprave z Ogersko nikakor ne strinja z odobravanjem, katero so v tej zadevi izrekli „Nar. listy“. „Politik“ piše: „Mi priznavamo polno avtonomijo ogerskega ljudstva, mi priznavamo njegovo pravo, s svojim legitimnim kraljem sklepati brez našega pritrjenja vsakojake pogodbe, mi priznavamo samostalnost ogerske krone in potrjujemo, da druge avstrijske dežele nimajo pravice utikati se v notranje zadeve ogerske. Drugače pa je, kar se tiče pomešavanja ogerskega državnega prava z avstrijskimi ustavnimi zadevami. Sprava je napravila realno unijo med Ogersko in drugimi narodi našega cesarstva brez našega dovoljenja. Mi bi izdajali svoj narod in njegovo prihodnost, ko bi svetovali, naj bi naš narod neprasha izrekal svojo zadovoljnost s tem, da se je brez nas o nas razpolagalo v realni uniji med Ogersko in Cislajtanijo, da se je v spravedni pogodbi izbrisalo česko — ogerskemu sorodno-državno pravo, da se v delegaciji razpolaga z našimi dačnimi doneski. itd.“ Že iz tega se vidi, da Čehi ne bodo slepo potrdili vsega, kar je hinavska, enostranska in kratkogleda Beust-Giskrina politika dognala, ker je ravno treba bilo, da se sploh nekaj dožene.

Tako oglašajo „Presse“ tudi o obravnavah s Čehi, da so le splošnega pomena. Pravi dogovori so se še le 28. t. m. začeli z Riegerjem. Zdaj so na Dunaji nazoči Rieger, Sladkovsky, Klavdy, Zeithammer, Pražak. O slednjem trdi „Pr.“, da si nikakor ne želi združenega česko-moravskega generalnega deželnega zbora, kar pa se ne glasi nič prav verjetno. O Čehih trdi omenjeni list, da niso nič kaj spravedljivi. Zlasti so protivniki neposrednih volitev. List sicer dostavlja, da so vse to samo govornice in le kot take smo jih hoteli tudi mi priobčiti.

Na Grškem so bili nedavno domači telovaji ujeli nekatere imenitne potujoče Angleže, potem pa so jih usmrtili. K temu žalostnemu primerljeju piše „Times“: Moramo naravnost izrehati, da je prišel čas, ka se tej slabi vladi konec stori. Varovalne vlasti nikakor niso namenjene sredi Evrope tvorjati državo, ki bi bila sramota sama sebi, še bolj pa omikani Evropi. Življenje in premoženje mora biti tujcem na Grškem zavarovano, in ako Grki tega sami ne morejo varovati, bodo to morali storiti modrejši ljudje. — Prav mogoče je, da je iz tega umora razmota kaka nova politična akcija na zapadu.

Na Francoskem se sicer prav pogosto razodevajo opravičene želje po republikli in vlada tega tudi čisto nič ne ovira, vendar se sme prav zagotovo računati, da bode Napoleon pri ljudskem glasovanju dosegel svoj namen in da bode ljudstvo samo potrdilo, da ga sme kakor do zdaj Napoleon tudi v prihodeje s svobodnostnimi mislimi — slepariti. Sleparenje bode pač pri dejanjih nehalo, kajti dejanja bodo kakor do zdaj jasno — avtokratična.

Razne stvari.

* (Nasledki nemških uradnih pisem.)

Na Goriškem se že precej slovenski uraduje. Vsakdanje uradne obrazce so si gosposke napravile slovenske in nemške. Pred nami leži en tak obrazec, ki pa je spolnjen samo na nemški strani. Okrajni komisar goriški g. Gorjup vabi z njim nekatere posestnike v zemliščno-odveznih zadevah predse. Posestniki nemškega vabila niso umeli. Pač jim je nekdo povedal dan, kedaj imajo priti pred gosposko. Ker so navadno hodili v Gorico, šli so tudi ta krat v Gorico. Ali g. Gorjupu je bilo v glavo padlo, da je v obrazcu izbrisal besede: „in der hierortigen Amstkanzlei zu erscheinen“ in zapisal „nach Reifenberg zu erscheinen.“ In tako je prišlo, da je 81 tako povabljenih kmetov 11. aprila v Gorici iskalo g. komisarja Gorjupa, g. Gorjup pa je zastoj v Rifenbergu čakal na povabljene kmete. Ko so kmetje videli, da jih je nemško vabilo samo za nos vodilo, šli so nad g. okrajnega glavarja žugaje mu, da bodo za nepotrebno pot odškodovanja tirjali. G. glavar

Pino, ki skuša Slovincem pravičem biti, je kmetom naravnost rekel, da imajo sicer pravico odškodovanje tirjati in da bi jim ga Gorjup tudi moral dati, vendar jih je prosil, naj mu za zdaj še prizanesó, ker se kaj takega itak ne bode več zgodilo. Ko bi g. Gorjup bolj spoštoval državne osnovne postave, ne bila bi blamirana uradnja in 81 kmetov in 1 komisar bi ne bili zaradi njegove nemškutarije enega celega dne po nepotrebnem zgubili. Slišimo, da bi bil ta Gorjup pri prihodnjih volitvah rad voljen v deželni zbor. Že ta primerljaj sam kaže, da tje ne sodi, dokler ne vé dolžnosti sedanjega svojega poklica bolje spolnovati.

* (Pri shodu štirskih rodoljubov v Žavcu) se je sklenilo. 1. za vsak volilni okraj se voli volilen odbor, 2. za ves slovenski Štajar se voli centralen volilen odbor, 3. centralni in lokalni odbori stopijo med seboj v dogovore gledé prihodnjih kandidatov, ktere potem neznani centralni odbor. 4. sedež centralnega odbora je Maribor, 5. centralni volilni odbor šteje 11 udov, izmed katerih naj bode v vsakem volilnem okraju po eden, ostali pa v Mariboru. 6. dr. Vošnjak se pooblašča, naj naprosi dr. Bleiweisa, da skliče v Ljubljano shod vseh slovenskih zastopnikov in voditeljev. 7. program o „erbhuldigung“ ni vreden resnega premišljevanja. 8. zastopniki slovenski naj skušajo v zvezo stopiti s česko opozicijo. 9. ne more se reči, da bi bili Slovenci zastopani v ministerskem shodu avstrijskih voditeljev, ako se ne povabijo tudi zastopniki slovenskih Štajercev; zbor želi, da bi se povabila poslanca Herman in Vošnjak.

* (Dramatično društvo) napravi svojo zadnjo predstavo letošnje zimske sezone v nedeljo 1. maja v javnem gledališču. Igralo se bode: „Domachi prepír“, veseloigra v 1 dejanji, zanimiva nova francoska veseloigra v 1 dejanji „Pot skozi okno“ in od zadnjič priljubljena opereta „Pijerot in Violeta“, v kateri poje gospodična pl. Neugebauerjeva novo ulogo iz Mozartove operete „unós iz Serajla.“ V drugej igri nastopi prvičkrat na slovenskem gledališču gospodična Balsova. Ker so naloge skozi in skozi v dobrih rokah, nadejati se je prav kratkočasnega večera in tem obilnejšega obiska, ker potem dalj časa zopet ne bode slovenskih predstav. Začetek je z ozirom na spomladanski čas ob 8. uri.

* (Načrt veselice národne čitalnice na Vranskem 1870): 8. in 29. maja: beseda in tombola. 26. maja: izlet v Št. Jur. 19. jun.: beseda in tombola. 10. jul.: beseda in tombola. 7. avg.: beseda in tombola. 18. avg.: beseda, tombola in veliki ples. 28. avg.: izlet v Braslovče. 11. in 25. sept.: beseda in tombola. 9. in 23. okt.: beseda in tombola. 6. nov.: beseda in tombola. 20. novembra: beseda v spomin Francu Preširnu in tombola. 26. decembra: beseda in tombola. Začetek vsikdar ob 8. uri zvečer do oktobra, potem ob 7. uri. 8. novembra t. l. začenski bode vsaki torek streljanje s pušicami na tarčo. Glediščne igre se bodo v posebnih listih oznanovale. Vsako nedeljo je podučljivo prednašanje. Na Vranskem stanujoči, ki niso v čitalnico vpisani, naj se po §. 4 čit. pravil ne vpljujejo.

* (Ein Jungslavene) zdaj v „Tagespošti“ trosi pod tem lažnjivim podpisom svoje nemškutarske nazore. Ko bi ne bile „Novice“ tega viteza nam v Maribor privoščile, bili bi mi o njem molčali. Kolikor mi vemo, ni noben Mariborčan v dotiki s tem psevdjungslavom. Ako nas vse ne moti, piše dotične abotarije v „Tagespošto“ znani njen in „Tagblatov“ dopisnik iz Brežic, ki je brežkim Slovenkam pritaknil priimek, da so „fesche Käfer“. Pa ko bi nas tudi to varalo, v tem se gotovo ne motimo, da „Tagespošt-nih“ dopisov, podpisanih z „ein Jungslavene“ ni pisal niti mlad niti star Slovenec, ampak kak političen rokovnjač iz nemškutarskega tabora.

Listnica vredništva.

A. v B. Tak list se v Mariboru ne dá ustanoviti, ker ni upanja, da bi se dobil pripraven vrednik, ki bi hotel delo prevzeti. Z nasvetovanim gospodom smo govorili, a on ima druga posla in za tako delo premalo veselja.

Dunajska borsa 29. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 fl. 60 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov.	— " — "
Enotni drž. dolg v srebru	69 " 90 "
1860 drž. posojilo	93 " 30 "
Akcije narod. banke	712 " — "
Kreditne akcije	251 " — "
London	123 " 50 "
Srebro	120 " 70 "
Cekini	5 " 85 "

Ponudba za službo.

Podpisani si je v raznih običajih svojega življenja mnogostranskih praktičnih vednosti v pisarniških zadevah pridobil in želi odpovedovaje se poslu občinskega tajništva v Cerknici kmalo novo delovanje nastopiti in pristavlja, da je zadnje dve leti v slovenščini posloval. Ponudbe pričakuje

udani

Anton Kunšič, občinski tajnik

V Cerknici, 27. aprila 1870.

Fant iz dobre hiše s potrebnimi šolskimi znanostimi se kot praktikant sprejme v dobroglasno, največo

juvelirsko, zlatarsko in srebrnarsko kupčijo

Avgusta Thiel-a

v gosposkih ulicah, Pajerjeva hiša v Mariboru.

Dečki, ki so zmožni slovenskega jezika, imajo prednost. (3)

Vsem svojim znanecem in prijateljem naznanjam, da sem zapustil Slovensko Bistrico in se preselil v

Šmarje pri Jelšah.

Dr. J. Vošnjak.

Samo enkrat poskusite

in prepričali se bode o čudovito nizki ceni niže zaznamovanih predmetov.

Garantira se, da se prodaja le blago najboljše sorte.

Zaloga ima tako bogato izbirko najnovjših, praktičnih in luksurioznih stvari, kakor nikjer več ne na Dunaji; skrbljivo je za mlade in stare, da se more za male denarje kupiti lepo primerno darilo za gospe in gospode, za otroke vsake starosti in stanu v tisočerni izbiri. Zapiske cene se brezplačno frankovano pošlje vsakemu. ako naznani natančen napis; torej je za prebivalce v provincijah jako koristno, ako si naroče tak zapisnik, v katerem je zabilježena cena in natančna imena vseh založenih produktov. Pošilja se blago ali proti poštnemu povzetju, ali za gotov denar.

Izpisek raznih stvari najnovjšega izdelanja:

Dunajska usnjina, znana kot najboljši fabrikat:

Gospojske ročne torbice z jeklenim oklepom, po 65, 75, 90 kr., gl. 1, 1,20; iz najboljšega šagrenskega usnja, s pozlačeno poskočno zaporo, a gl. 2, 2,50, 3,20, 3,50, 4; take s prednjo mošnjico 3,50, 4,50, 5.

Najnovjši praktični portmoneji za gospe ali gospode, a 50, 60, 80, 90 kr.; 1 gld.; najlepši gl. 1,20, 1,50, 2, 2,50.

Praktične mošnje, a 60, 80 kr., 1, 1,50; najlepše a gl. 2, 2,50, 3, 4, 5.

Mošnjici za cigare, a 40, 60, 80 kr., gl. 1, 1,50; najlepši gl. 2, 2,50, 3, 3,50.

Listnice, po 10, 15, 20, 25 kr.; najlepše v usnji po 30, 40, 50, 80, kr., 1 gld. — Mošnje za tabak, po 40, 60, 80 kr., 1, 1,20, 1,50 gld.

Popotne torbe iz močnega usnja, s ključavnico, a gl. 2,20, 2,50, 2,80, 3,20, 3,80, 4,50, 5.

Nepremojljivi popotni kovčegi, najboljše urejeni, a gl. 2,40, 2,80, 3,50, 4, 4,50, 5, 6.

Popotne steklenice z usnjem preoblečene, in kozarci, a gl. 1,30, 1,60, 1,90, 2,20.

Največa izbirka najkrasnejših albumov za 25 slik, lepo okinčan, kr. 60, 80, gld. 1; za 25 slik, z najlepšim kinčem, gl. 1,50, 2, 3; za 50 slik, lepo z zlatom, kr. 90, gld. 1,50, 2; za 50 slik z najlepšim kinčem, gl. 2,50, 3, 3,50, 4, 5; za 100 in 200 slik a gl. 4, 5, 6, 8.

Najlepši eksemplari a gl. 10, 12, 15, 18, 20.

Album za muziko:

Vsak album svira, ko se odpre, dve najnovjši in najpriljubnejši poskočnici ali operi s taktičnimi ljubimi glasovi.

1 album v osmimi obliki 10,50, 12,50 gld.

1 " " veliki četvorki 15,—, 16,— "

Najbolji optični daljnogledi z akromatičnim steklom in natančno vidnostjo na 1, 2—3 milje daljšine, a gl. 4, 5,50, 7.

Zapirljive pisne mape, gl. 1, 1,50, 2; jako praktične z vso potrebnostjo, a gl. 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 5.

Gospojski neserji

z vsemi potrebnostmi za šivanje, in prav lepo zunajno opravo, kr. 50, 80, gl. 1, 1,50. Najkrasnejše opravljeni, gl. 2, 2,50, 3, 4, 5. — 1 etui s 6 raznimi iglami za pletenje, kr. 15; 1 etui s 2 ali 4 pletili iglami, kr. 10 in 20; 1 etui s 100 izbranimi šivankami, kr. 20. — 1 izgledna knjiga za znanovanje in pletenje z 20 izgledi, 5 kr.

Pol niža cena nego poprej:

1 par vóz, najnovjše oblike, franc. porcelan, kr. 40, 60, 80, gl. 1,50; večje po 2, 3, 4, 5 gl.

Praktično in dober kup darilo je nova pisna garnitura iz litega bronza, iz 10 kosov, namreč: tintnik, peresnik, peza, 2 pisna svečnika, gorkomer, ročni svečnik, obesilo za uro, netilo, peresni obrisar. Vse prav lepo in okusno izdelano, velja samo 3 gld.

Največa izbirka pahljač za gledišče, ples in sprehod: 1 pahljača, priprosta pa čedna, 30, 40, 60 kr.; 1 pahljača z lepo malarijo, 40, 80 kr., 1, 1,20 gld.; krasno izdelana, gl. 1,50, 2,50, 3, 4, 5, 6.

Najboljši toaletske potrebnosti:

Francosko mljivo z razno vonjavo, kr. 10, 15, 20, 30, 35, 40. — Najlepša lepšala, po 10, 15, 20, 25 kr. — Najbolja dišava, različna, 30, 40, 60, 80 kr., 1, 1,20 gld. — Olje za lase, Ob enem čistite prebivalce v provincijah pozorne kajti oskrbuje vsako naročilo, ktere koli kupčije, na drobno in na debelo, kar najhitreje in zanesljiveje. Torej se priporočam za mnogoštevilna naročila.

Prva avstr. komisijska kupčija A. Friedmanna na Dunaji,

Praterstrasse Nr. 26.

Epileptični krč (božjast)

pismeno zdravi specialni zdravnik za božjast doktor **O. Killisch v Berlinu.** zdaj: Louisenstrasse 45. — Ozdravil jih je že nad sto.

Papirji, obiskalnice, pečati in druge pisne priprave

najbolje blago po sledeči prezniki ceni.

Geslo kupčije:

Tudi za malo denarja se lahko kupi dobro blago.

Francoski papir za pisma.

v katero se zastoj utisne vsako ime, črke in krone.	
100 listov osmerke, fino belo	f. — 45 kr.
100 " angl. rebrastega ali liniranega	— 65 "
100 " rebrastega v vseh barvah	— 75 "
100 " četvorke, fino, beli	— 85 "
100 " " angl. rebrast in linir.	1 — "
100 " zavitkov, osmerke, belo	— 30 "
100 " " " rebr. močan papir	— 50 "
100 " " " pisanih, rebrastih	— 55 "
100 " " " znotraj ostekljenih	— 60 "
100 " " " za četvorko, rebr. moč. pap	— 65 "

Dve lepi črki s krono v običnem barvotisku veljati na 100 listih 30 kr., za 100 zavitkov 30 kr.

100 obiskalnic

na dvojno lakiranem papirju, najfineji kamnotisk, najnovjše pisemke l f., ravnim take, fineje, s črnim tiskom 50 kr.

Jeklena peresa

Regulator-peresa za vsako roko in papir 12 peres	24 kr.
12 angležkih, najboljših 12 vrst	10 "
12 ducentov (1 karton) omenjenih vrst	80 "
12 " " Aluminium-peres, proti rji zavarovani	80 "
1 " " kavčukastih peres, po svoje izvrstnih	10 "
1 " " svinčnikov, dobrih, 10, 15, 25, 35, 45	10 "
1 " " peresnih ročajev	10, 15, 25, 30, kr.

Jako spretni so novi mašinski svinčniki: ni jih treba ostriti, tudi se ne lomijo, 1 sv. v les udelan 10 kr. v kost 15 kr., 1 sv. s peresnim ročajem in nožem 90 kr., 1 kapsula s tekočino za 3 mesece 10 kr., 1k. union-radirgumi za svinec in tinto 5 kr.

Najlepše izrezani pečati s krasno pisavo.

1 pečat z 2 črkama s finim držalom 50 kr., krona velja 30 kr., cela imena po ceni.

Preše za visoko iztisneni tisk z imenom lepo delane f. 2, 80, 3, 50.

Stampilije s kositarjevo škatljo, mastjo in ščetom 4 f. 50.

Najnovjše stampilije samo makalnice napravijo 1000 iztisov, ako se mašina samo enkrat namoči, najprikladnejše sa pisarne in urade, 1 šk. z najfinjem izrezom 6 f. 50.

Nepokončljive elastične tablice za računanje po 5, 10, 15, 20 kr.

Najlepše karte za god in gratulacije, krasno izdelane po 5, 10, 15 kr., posebno lepe z vedno dišečo blazinico po 20, 30, 40, 50 kr.

Pisne mape

majhne, osmerne, brez oprave s zaporo f. 1,20, 1,50, 1,80. Take z vso opravo po f. 2, 2,50. Zunaj in znotraj umetno izdelane po f. 3,50, 4, 4,50. V veliki četvorki brez oprave po f. 1,80, 2,50, z vso pisno opravo po f. 3, 3,50, 4. Umetno izdelane po f. 4,50, 5, 5,50.

Pečatne marke za pisma,

ktere so zaradi svoje priločnosti, cene in varnega zapiranja bolje nego obliti in vosek, najlepše delo z vsakojako firmo, grbom, imenom, monogramom, 500 mark po f. 1,20, 1000 mark. f. 1,80.

Papeterije.

Lepo oskrbljen zavoj, napolnjen z raznimi krasnimi papirji in zavitki po 25, 35, 50, 60, 80 kr., f. 1,

Praktično dober kup darilo je nova pisna garnitura iz vlitiga bronza, sestavljena iz 10 kosov: 1 tintnik, 1 peresni ročnik, 1 peza, 2 pisna svečnika, 1 termometer, 1 ročen svečnik, 1 škatlica za netilo, 1 obrisalo, 1 obesalo za kinč ali uro. Vse prav krasno izdelano in velja samo 3 f.

Najbolje črtavno orodje.

1 škatlica 80 kr., f. 1, 1,20, 1,50, 1 škatlica popolna f.1,80 2,50, 3. 1 črtavnik 30 kr., 1 cirkelj, majhen 30 kr velik 40 kr.

Globusi po 50, 80 kr., f. 1, 1,50, 2, 3.

Škatlice s tušom, napolnjene z najlepšimi medenimi barvami po kr. 30, 50, 80, f. 1, 1,50, 2.

Listnice

lepe po kr. 10, 15, 20, v usnji kr. 25, 35, 50.

Najfineji pečatni vosek z vonjavo,

rudeč po kr. 8, 10, izvrsten v raznih barvah po 10 kr.

Novo iznajden tintni prah,

kteremu je treba samo vode primestati, da se dobi najbolja leskeča tinta; skatljica po 20 kr.

Izgledi za navadne in kaligrafične vaje v pisanji dobri za učitelje in učence. 1 sešit male oblike z 12 pis. kartami velja 10 kr., 1 sešit velike oblike s 30 krasnimi pisavami 65 kr. — Izgledi hitro naučiti se risanja, najnovjša metoda, za začetnike in diletante v različni izbiri 1 sešit 10, 15, 25 kr.

Dobiva se tako dobro blago edino na Dunaji pri

A. Friedmann-u, Praterstrasse Nr. 26.